

KOTKA-KYMIN
SEURAKUNTA

Kotka-Kymin seurakunnan toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Kirkkohallitus on vuonna 2024 julkaissut Ovet auki kaikille – Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma kirkolle ja seurakunnille-julkaisun. Tämä on seurakuntia käytännön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimiin kannustava työkirja. Kirkkohallituksen suosituksen mukaisesti Kotka-Kymin seurakunnalle on laadittu toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma sitoutuu seuraaviin lähtökohtiin:

- Jakamaton ihmisarvo, joka kuuluu kaikille.
- Kirkko julkisoikeudellisena yhteisönä noudattaa kansallista lainsäädäntöä.
- Kirkon ihmisiä kohtaavan työn tavoite on lähimmäisen ihmisarvon tunnustaminen.

Tämän suunnitelman lähtökohtana ovat kristillinen ihmiskäsitys, yhteiskunnan perusarvot ja ihmisten välillä toteutuva lähimmäisen tunnustaminen. Kristinuskon mukaan jokainen ihminen on Jumalan luomistyönä arvokas riippumatta ominaisuuksistaan tai saavutuksistaan.

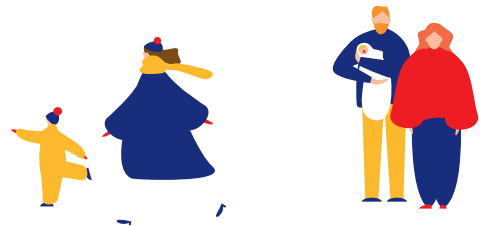
1. Kotka-Kymin seurakunta

Kotka-Kymin seurakunta perustettiin vuoden 2017 alussa, kun Kotkan, Langinkosken ja Kymin seurakunnat sekä Kotka-Kymin seurakuntayhtymä lakkautettiin. Vuoden 2024 lopussa Kotka-Kymin seurakuntaan kuului 29441 jäsentä, mikä oli noin 58,6 % Kotkan asukkaista. Kotka-Kymin seurakunta on Mikkelin hiippakunnan toiseksi suurin seurakunta. Seurakunnalla on n. 125 työntekijää. Vuonna 2023 Kotka-Kymin seurakunnalle myönnettiin Kirkon ympäristödiplomi, joka on voimassa viisi vuotta.

Seurakunnan ylintä päätösvaltaa käyttää kirkkovaltuusto, joka nimeää kirkkoneuvoston. Kirkkoneuvoston alaisuudessa toimii henkilöstöasiain johtokunta sekä kiinteistö- ja hautaustoimen johtokunta. Seurakunnassa on johtoryhmä, jonka muodostavat kirkkoherra, talousjohtaja, kiinteistöpäällikkö, hallinto- ja viestintäpäällikkö sekä kolmen työalan (kasvu, yhteys ja auttamistyö) päälliköt. Johtoryhmä kokoontuu myös laajennettuna, jossa mukana ovat edellisten lisäksi työaloilla toimivat tiiminvetäjät.

Seurakuntaan kuuluvien ikäjakauma:

- lapset (0–6 vuotta), 4 %
- kouluikäiset (7–14 vuotta), 8 %
- nuoret (15–17 vuotta), 4 %
- nuoret aikuiset (18–28 vuotta), 13 %
- työikäiset (29–64 vuotta), 37 %
- eläkeläiset (65 – vuotta), 34 %

Seurakunnan toiminta perustuu Raamatussa olevaan rakkauden kaksoiskäskyyn: Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistä niin kuin itseäsi. (Mark. 12:28–31) Seurakunnan strategian 2025–2027 arvot (usko, toivo, rakkaus ja yhdenvertaisuus) ovat toiminnan kivijalka.

Kotka-Kymin seurakunta toimii koko Kotkan kaupungin alueella. Seurakunta tekee yhteistyötä rohkeasti ja avoimesti Kotkan eri toimijoiden kanssa. Asukkaita Kotkassa on noin 50 000. Väestörakenne painottuu ikääntyviin ja lasten määrä väestöstä pienenee.

Kotkassa työttömyys sekä taloudellinen epävarmuus ja Ukrainan sodan vaikutukset haastavat myös seurakuntaa. Kotkassa korostuu myös asuinalueiden elintapojen erilaistuminen ja yksin asuvien suuri osuus.

Digitalisaatio muuttaa työn tekemisen tapoja ja haastaa seurakuntaa huolehtimaan sähköisistä palveluista ja viestinnästä. Toimintaympäristön muuttuminen luo uusia mahdollisuuksia toiminnalle. Apua, toivoa, yhteyttä ja rakkautta tarvitaan yhä enemmän.

Kotka-Kymin seurakunnalla on neljä kirkkoa (Kotka, Kymi, Langinkoski ja Haapasaari), kolme kappelia (Metsäkulma, Parikka ja Laajakoski), yhdeksän hautausmaata (Parikka, Metsäkulma, Laajakoski, Mussalo, Helilä ja Huruksela sekä Kotkan vanha hautausmaa, Kymin vanha hautausmaa ja Kirkonmaan saarihautausmaa). Lisäksi Katariinan meripuistossa on virallinen tuhkiensirottelupaikka, Ankkuriluoto, josta vastaa Kotkan kaupunki. Seurakunnan omistuksessa on kaksi leirikeskusta (Höyteri ja Ristiniemi). Seurakunnalla on käytössä Haltijan kerho-huone Karhuvuoressa, Helilän seurakuntatalo, Hovinsaaren toimitalo, Mussalon seurakuntakoti, Helilän Pappila, Kotkan ja Karhulan seurakuntakeskukset sekä Alasali ja Boksi Karhulassa.

2. Kotka-Kymin seurakunnan strategia ja sen suhde toiminnalliseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan

Kotka-Kymin seurakunnan strategian 2025–2027 visiona on elämänvoimainen ja jäsenrikas seurakuntayhteisö, joka tarjoaa turvaa, Jumalan armoa ja välittämistä elämän eri tilanteissa. Strategian missiona puolestaan on Kotka-Kymin seurakunta – kaupungin vaikuttavin hyväntekijä.

Strategiset painopistealueet ovat yksinäisyyden torjuminen, uusien seurakuntalaisten vastaanotto-minen lämpimästi, ihmisten kohtaaminen arjessa ja juhlassa, Polku-toimintamallin vahvistaminen (Polku on seurakunnan yhteinen työväline toiminnan jäsentämiseen ja kehittämiseen ikäkaudesta toiseen), nuoret, eläkeläiset sekä Karhuvuoren asukkaat. Näissä painopisteissä huomioidaan myös henkilöstösuunnitelma ja henkilöstön kehittäminen, ympäristödiplomien jatko sekä kiinteistöstrategia.

Seurakunta on aktiivisesti mukana ihmisten elämässä näkyvänä ja muutoksetunä toimijana Kotkassa. Seurakunnan perustehtävänä on jumalanpalveluselämän ja kirkollisten toimitusten hoitaminen. Lisäksi diakoninen auttamyö on keskiössä ihmisiä kohdatessa. Seurakunta menee sinne, missä ihmiset ovat ja toimii aktiivisesti myös muualla kuin omissa tiloissaan, yhteisöllisyyden vahvistamista unohtamatta.

Tämä suunnitelma edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta Kotka-Kymin seurakunnan toiminnassa. Perusteh-tävän näkökulmasta ovet on pidettävä auki elämässä tapahtuvalle luomisen moninaisuudelle. Ovet auki tar-koittaa sitä, että jokainen voi kokea olevansa tervetullut omana itsenään erilaisten ihmisten kesken toteutuvaan seurakuntayhteyteen. Oikeudenmukaisessa kirkossa ihmisten asema ei määräydy esimerkiksi sukupuolen, iän, vamman, ihonvärin tai seksuaalisen suuntautumisen perusteella, vaan ihmisillä on yhtäläiset mahdollisuudet vaikuttaa elämäänsä sekä kirkon ja seurakunnan elämään.

Seurakuntamme eri työalojen tulee huomioida tämä suunnitelma toimintaa valmistellessaan ja järjestäessään. Seurakuntaamme perustetaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus- työryhmä, jonka tehtävänä on arvioida suunnitel-man toteutumista toiminnassamme. Palautetta kerätään toimintaan osallistuvilta ihmisiltä sähköisellä kysely-lomakkeella kaksi kertaa vuodessa (toukokuussa ja marraskuussa). Työryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa (kevällä ja syksyllä) tarkastelemaan suunnitelman toteutumista saadun palautteen perusteella. Sen lisäksi työ-ryhmä tekee suunnitelmaan tarvittavat muutokset toimintakautensa päätteeksi.

Ensimmäisen työryhmän perustamisesta ja kokoon kutsumisesta vastaavat Taru Spännäri ja Reeta Lanki. Työ-ryhmän toimintakausi on 2026–2027. Tämän jälkeen perustetaan uusi työryhmä vuosille 2028–2031. Työryhmän toimintakausi on sama kuin seurakunnan strategiakausi (kolme vuotta) pois lukien luottamushenkilö, joka sitou-tuu ryhmään vuodeksi kerrallaan. Ryhmään kuuluu jokaiselta työalalta yksi nimetty työntekijä ja joku päälliköistä sekä luottamushenkilö, joille nimetään varahenkilöt. Jokaisessa ryhmän kokouksessa on oltava paikalla edusta- ja kaikilta työaloilta sekä luottamuselimistä.

3. Turvallisemman tilan periaatteet

Seurakunnassamme on käytössä turvallisemman tilan periaatteet. Näitä periaatteita noudatetaan kaikessa toiminnassa, kaikissa toimipisteissä sekä somekanavissa. Periaatteet ovat esillä seurakuntamme eri toimipisteissä sekä nettisivuilla.

Turvallisemman tilan periaatteilla tarkoitetaan sellaisia yhteisiä toimintatapoja ja käytäntöjä, joilla pyritään luomaan tilasta fyysisesti ja psyykkisesti sekä henkisesti ja hengellisesti mahdollisimman turvallinen kaikille. Vas-
tuussa turvallisemman tilan periaatteiden toteutumisesta ovat luottamushenkilöt, työntekijät, kausityöntekijät, vapaaehtoiset ja harjoittelijat sekä toimintaan osallistuvat ihmiset.

Jotta turvallisemman tilan periaatteet olisivat luonteva osa toimintaamme, on tärkeää, että niitä pidetään esillä aktiivisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että jokaisen järjestämämme toiminnan ja tilaisuuden (ml kokoukset) alussa kerrotaan turvallisemman tilan periaatteet. Tästä sekä periaatteiden toteutumisesta vastaa mukana oleva työntekijä tai vapaaehtoinen.

Turvallisemman tilan periaatteet:

1. En oleta toisista. Jokainen saa määritellä itsensä sekä kertoa itsestään sen, mitä haluaa – tiedostan moninaisuuden, en levitä stereotypioita.
2. Kunnioitan jokaista. Kunnioitan omia rajojani sekä toisten rajoja. En koske toista kysymättä lupaa.
3. Kuuntelen toisia ja tulen kuulluksi. Keskityn sanavalintoihini, ja tunnistan, että kaikki eivät ajattele samoin kuin minä. Otan jokaisen vastaantulevan ihmisen, asian ja tilanteen mahdollisuutena oppia uutta ja kehittyä.
4. Olen avoin, ennakkoluuloton ja kannustava, kun kohtaan toisia.
5. Jokaisella on hengellisesti ja henkisesti turvallinen olla – en painosta, tuomitse, kyseenalaista tai oleta hengellisellä tai henkisellä tasolla muista.
6. Jos on kysyttävää, kysyn – jos osaan vastata muiden pulmiin, vastaan ja autan.
7. Rentoudun ja olen oma itseni. Olen valmiina oppimaan uutta ja kehittymään.
8. Muistan inhimillisyyden. Erehtyminen ja kysyminen on sallittua. Kaikkea ei tarvitse tietää ja osata valmiiksi.
9. Pyydän anteeksi, jos olen loukannut tahallisesti tai tahattomasti muita.
10. Jos huomaan häirintää tai epäasiallista käytöstä, puutun siihen välittömästi ja/tai kerron tapahtuneesta seurakunnan työntekijälle.

4. Seurakunnan tilojen ja rakennetun ympäristön saavutettavuus

Toimintaan osallistumiseen vaikuttavat tilojen ja ympäristön esteettömyys sekä toimintojen saavutettavuus. Rakennetut ympäristöt ja tilaratkaisut helpottavat monenlaista osallistumista tai tekevät osallistumisen ennakoituakin hankalammaksi, jopa mahdottomaksi. Esteetöntä ympäristöä edistetään tekemällä tarvittavia rakenteellisia muutoksia niin, että tilat ovat mahdollisimman monen saavutettavissa.

Tiloissamme on huomioitava ihmisten erilaiset tarpeet ja aistiominaisuudet sekä työntekijöiden hyvät työskentelyolosuhteet. Tällöin esimerkiksi huomio tulee kiinnittää tilojen valaistukseen, visuaalisuuteen, värikontrasteihin sekä akustiikkaan. Tulevaisuudessa seurakuntamme tiloissa ja tapahtumissa on hyvä suositella tuoksuttomuutta, esimerkiksi Tulethan tuoksutta-julisteilla. Lisäksi tupakointialue (koskien kaikkia tupakkatuotteita) on hyvä merkitä selkeästi.

Jos seurakuntamme järjestää tilaisuuden, joka on kohdennettu henkilöille, jotka kommunikoivat viittomakielellä, on seurakunnan velvollisuus huolehtia tilaisuuden tulkkauspalvelusta. Muihin tilaisuuksiin tulkkia tarvitseva henkilö huolehtii itse tulkkauspalvelusta. Kirkollisten tilaisuuksien tulkkaus viittomakielelle on vaativan tason tulkkausta. Pyydettyäessä tulkille on toimitettava etukäteen tilaisuuden käsikirjoitus siltä osin kuin se on mahdollista, riippumatta siitä, kuka tulkin tilaaja on. Näin saavutettavuus toteutuu hyvässä yhteistyössä tulkin kanssa. Valmista materiaalia löytyy Suomen evankelis-luterilaisen kirkon sivuilta, www.viittomakieli.evl.fi

Seurakuntamme kaikkia tiloja on todennäköisesti mahdotonta muuttaa täysin saavutettaviksi, mutta on tärkeää huomioida se, että esteettömyystiedot ovat helposti saatavilla nettisivuillamme sekä mainoksissa. Tekstin tukena suositellaan käytettäväksi saavutettavuussymboleita, joita on mahdollista ladata maksutta Kulttuurikaikille-palvelun symbolipankista. Työntekijöiden on oltava tietosia tilojen saavutettavuudesta, jotta osaamme tarvittaessa kertoa siitä ihmisille.

5. Viestinnän ja mainonnan saavutettavuus

Seurakuntamme viestinnän ja mainonnan tulee olla avointa kaikille. Tapahtumien ja tilaisuuksien saavutettavuutta parannetaan suomenkielisen mainonnan lisäksi tarpeen mukaan englanninkielisellä ja selkokielisellä mainonnalla. Viestinnässä on otettava huomioon selkokielen käyttö silloin, kun mainonnan kohderyhmänä ovat ihmiset, joiden on vaikea hahmottaa tekstiä (esimerkiksi kehitysvammaiset), lapset ja ikäihmiset sekä muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvat. Nettisivujamme ajatellen vähintään monikulttuurisen toiminnan osiot tulee olla myös englanniksi. Mainoksessa on oltava tapahtuman kannalta olennaiset tiedot, tarvittavat lisätiedot kirjoitetaan mainoksen kuvatekstiin. Lisäksi huomioidaan fontin ja tekstin luettavuus sekä värien ja kuvien yhteensopivuus.

Videomuotoista sisältöä tehdessä huomioidaan tarpeen mukaan eri kielivaihtoehdot sekä puhuttuna että tekstitettyinä. Suomen evankelisluterilaisen kirkon kuorojen työntekijät tuottavat materiaalia Viittova seurakunta YouTube-kanavalle sekä Facebook-ryhmään. Nämä videot ovat monella tapaa saavutettavissa, sillä ne ovat viittomakielen lisäksi puhuttu ja tekstitetty suomeksi. Myös Suomen evankelis-luterilaisen kirkon nettisivuilla sekä Kirkon kanavalla YouTubessa on viittomakielisiä materiaaleja esimerkiksi messun tueksi.

6. Palveluiden saavutettavuus

Jumalan luomistyön moninaisuuden kunnioittaminen on kristillisyyden ytimessä. Jokainen ihminen on Jumalan omaksi kuvakseen luoma ja Jumalan itsensä nimeltä kutsuma. Tämä ohjaa seurakuntamme toimintaa. Jo pienilläkin teoilla, esimerkiksi tervehtimällä, huolehtimalla tilojen esteettömyydestä sekä yleisestä viihtyvyydestä, huomioimme ihmisten perustarpeen tulla nähdyksi ja kohdatuksi. Työyhteisömme on avoin moninaisuudelle ja siksi työntekijöiden on pidettävä osaamisensa ajantasaisena, esimerkiksi hakeutumalla itselleen tarpeellisiin koulutuksiin.

Seurakuntamme tavoittaa erilaisia ja eri elämäntilanteissa olevia ihmisiä. Toimintamme on kaikille avointa. Toimintaa järjestetään kohdennetusti myös eri ryhmille, esimerkiksi ikä, sukupuoli, etnisuus ja elämäntilanne huomioiden. Seurakunnassamme on sateenkaariyhteyshenkilö sekä työntekijöitä, jotka tekevät työtä oppilaitoksissa ja sairaaloissa sekä erilaisten ryhmien (mm. kehitysvammaiset, mielenterveyshaasteista kärsivät, päihderiippuvaiset, ikäihmiset, vähävaraiset) kanssa. Monikulttuurisesta toiminnasta vastaa maahanmuuttajatyökoordinaattori, joka tekee tiivistä yhteistyötä Kotkan kaupungin kanssa.

7. Päätöksenteon avoimuus ja saavutettavuus

Seurakunnan päätöksenteko perustuu demokratiaan. Seurakunnassa ylintä päätösvaltaa käyttää kirkkovaltuusto, joka nimeää kirkkoneuvoston. Valtuustossa ja neuvostossa toimii seurakuntavaaleilla valittuja luottamushenkilöitä, jotka vastaavat päätöksenteosta koskien mm. seurakunnan tiloja, viranhaltijoita, kolehtikohteita jne. Valtuuston ja neuvoston esityslistat sekä pöytäkirjat sekä toimintasuunnitelmat ja tilinpäätökset ovat nähtävillä seurakunnan nettisivuilla. Seurakuntavaalit järjestetään neljän vuoden välein. Vaalikelpoisia ovat 18-vuotta täyttäneet seurakuntalaiset ja äänioikeus on kaikilla 16-vuotta täyttäneillä seurakunnan jäsenillä. Rippikoulu tai konfirmaatio eivät ole edellytyksenä äänestämiseksi. Jotta seurakunnan luottamushenkilöt edustavat seurakuntalaisia mahdollisimman moninaisesti, on tärkeää, että äänestysmahdollisuuksia tarjotaan kattavasti. Tätä tukee laajalle ulottuvat ennakkoäänestyspaikat sekä mahdollinen äänestysbussin käyttäminen.

Seurakuntamme päätöksenteossa huomioidaan myös lasten, nuorten ja perheiden näkökulma. Seurakunnassamme on nuorten ja perheiden vaikuttajaryhmät. Nuorten vaikuttajaryhmän jäsenenä on puhe- ja läsnäolo-oikeus kirkkoneuvostossa ja johtokunnissa. Päätösehdotuksia koskevan lapsivaikutusten arvioinnin tekee tätä varten nimetty ryhmä, jonka jäseninä ovat kasvatustyöntekijöitä, nuorten vaikuttajaryhmän jäsen sekä luottamushenkilöitä.

8. Häirinnästä ilmoittaminen seurakunnassa

Seurakunnalla on velvollisuus puuttua epäasialliseen käytökseen ja häirintään. Seurakunta on sitoutunut edistämään hyvää käytöstä, selvittämään epäasiallisen kohtelun ja häirinnän kokemuksia sekä ryhtymään toimiin epäasiallisen kohtelun poistamiseksi viipymättä ja asianmukaisesti. Nämä velvoitteet nousevat suoraan laista miesten ja naisten tasa-arvosta (609/1986) sekä yhdenvertaisuuslaista (1325/2014).

Seurakunnallamme on työntekijöitä koskeva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, joka käsittelee muun muassa rekrytointia, urapolkua sekä työn ja muun elämän yhdistämistä. Lisäksi työntekijöillä on mahdollisuus tehdä ilmoitus työssä koetusta häirinnästä tai epäasiallisesta kohtelusta.

Jotta seurakuntamme pystyy vastaamaan lakisääteisiin velvoitteisiinsa, on toimintaamme osallistuvilla henkilöillä oltava mahdollisuus ilmoittaa kokemastaan epäasiallisesta kohtelusta ja häirinnästä. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmä aloittaa työnsä seurakuntamme häirintäyhteystiiminä. Heihin saa yhteyden seurakunnan sivuilta löytyvän lomakkeen kautta. Tällöin he voivat yhdessä tiiminä ratkaista mahdollisesti haastaviakin tilanteita. Näin ollen työn kuormitus ei nouse yksilötasolla liian korkeaksi.

Jotta työryhmällä on ajantasainen tieto siitä, minkä verran häirintään ja epäasialliseen käytökseen liittyviä ilmoituksia seurakunnalle tulee, on myös tärkeää, että yksittäiset työntekijät ilmoittavat jo selvitetty tilanteista työryhmälle. Tämä auttaa työryhmää tarkastelemaan toimintaamme suunnitelman kautta.

Tavoitteet 2026–2027:

- Kaikessa seurakunnan toiminnassa (mukaan lukien jumalanpalvelukset, pois lukien toimitukset) tilaisuuksissa ja tapahtumissa paikalla olevat työntekijät muistuttavat käytössämme olevista Turvallisemman tilan periaatteista.
 - Tätä varten on tehty ohjeistus, joka jokaisen on helppo omaksua ja ottaa käyttöön. Tarvittaessa turvallisemman tilan periaatteisiin perehdytetään ja tuetaan niiden käyttöön ottamisessa.
- Esteettömyystiedot nettisivuille ja mainontaan.
- Mainostus suomen kielen lisäksi tarpeen mukaan myös englanniksi ja/tai selkokielellä.

Käytetyt lähteet:

Ovet auki kaikille – tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus kirkolle ja seurakunnille, Kirkkohallitus 2024

Ovet-auki-kaikille-Toiminnallinen-tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuussuunnitelma-kirkolle-ja-seurakunnille-151.pdf

Saavutettavuusopas ja esteettömyyssuunnitelma, Turun ja Kaarinan seurakunnat 2023

saavutettavuusopas-ja-esteettömyyssuunnitelma_-2023_valmis_turku-kaarina.pdf

Kotka-Kymin seurakunnan strategia vuosille 2025–2027, Kotka-Kymin seurakunta 2024

<https://www.kotka-kyminseurakunta.fi/documents/d/www.kotka-kyminseurakunta.fi/strategia-2024-pdf>

Hyödylliset nettisivut ja Youtube-kanavat:

Kirkon Selko (Youtube)

www.selko.evl.fi

Viittova seurakunta (Youtube ja Facebook)

www.viittomakieli.evl.fi

